

จิวแต้จิว เสน่ห์จิวแต้จิวของชาวจีนโพ้นทะเล

โดย *Minsen Concept* (นานาสาระ) 25 มิถุนายน 2567)

ห่างหายการเขียนลงใน **web** นี้ประมาณ 2 เดือน เนื่องจากมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมายเข้ามาในชีวิต วันนี้ขอเล่าถึงการเข้าไปชมจิว ซึ่งเป็นอุปรากรจีนที่นิยมของชาวจีนทั้งในแผ่นดินใหญ่ และโพ้นทะเล สมัยเด็ก ๆ เคยมีโอกาสเข้าชมจิวแถวบ้าน โดยเฉพาะเมื่อมีงานบริเวณโรงเรียนในช่วงเทศกาล แต่ด้วยความที่เป็นเด็กก็ไม่เข้าใจ และมักจะเข้าไปหลับ หรือแอบออกไปวิ่งเล่นเสียมากกว่า ปล่อยให้คนรุ่นใหญ่ เช่น อาม่า เข้าไปชม ท่านคูมีความสุขและพร้อมไปชมได้เรื่อย ๆ ครั้งนี้ หอการค้าไทย-จีน สมาคมแต้จิวแห่งประเทศไทย และสมาคมเท่งไฮ้แห่งประเทศไทย ได้จัด เทศกาลจิวแต้จิวแห่งสยาม เสน่ห์จิวแต้จิวของชาวจีนโพ้นทะเล เป็นคณะจิวอันดับหนึ่งแห่งเมืองเท่งไฮ้ มณฑลกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน จัดให้มีการแสดงตั้งแต่วันที่ 12-16 มิถุนายน ณ สมาคมแต้จิวแห่งประเทศไทย โดยไม่มีค่าใช้จ่าย แต่ละวันเล่นเรื่องใหม่ โดยไม่มีการซ้ำกันเลย ขอแนะนำเท่งไฮ้ให้รู้จักสักหน่อยว่า เป็นเขตหนึ่งในนครซัวเถา มณฑลกวางตุ้ง ภาษาจีนกลางจะเรียกว่า เฉิงไห่ อยู่ตอนบนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำห่าน ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลกวางตุ้ง เป็น 1 ใน 8 อำเภอของแต้จิว และต่อมาซัวเถาได้แยกตัวออกจากเฉิงไห่ยกฐานะเป็นนคร ในปี 1921 แล้วให้เฉิงไห่มาเป็นอำเภอขึ้นกับนครซัวเถา คนไทยเชื้อสายแต้จิว โดยมาจากแต้จิว ซัวเถา และก๊กเอี้ย ซัวเถาเป็นเมืองท่าเรือขนาดใหญ่ส่งสินค้าไปต่างประเทศ

วันที่ 12 เรื่อง เหล่าเหม่งจิวตัวเหล่ากิมถ้ว เป็นเรื่องรัชสมัยเม้งเกียจิง เตียทีอ้าวผู้เป็นพ่อตาหมายจะชิงบัลลังก์ฮ่องเต้ ได้ออกอุบายให้ลูกสาวใช้เสน่ห์ช่วยวนให้ตั้งจุ้นเอ็งราชบุตรเขยหลงไหล โดยอ้างว่าให้เข้าไปตำหนักนาง ไปเขียนคำอวยพร แต่ตั้งจุ้นเอ็งไม่หลงกลนาง เลยถูกกลั่นแกล้งใส่ร้ายว่าลวนลาม ถูกฮ่องเต้สั่งจำคุก นางเหล่าเหม่งจิวผู้เป็นแม่ตั้งจุ้นเอ็งได้เข้าเยี่ยมลูกในคุก และทราบเรื่องราวทั้งหมด

ว่าลูกของตนถูกใส่ความ นางจึงไม่ยอมและบุกไปขอความเป็นธรรมกับฮ่องเต้ถึงกิมลี้วง (ห้องพระโอร)

วันที่ **13** เรื่อง ช่วงเจียงเง็กโหล่ว เป็นสมัยที่ฮ่องเต้มีพระราชโอรส **2** พระองค์ อ๋องเซียงฮก ซึ่งชอบในบทกวี สุราและความรัก ไม่สนใจในตำแหน่งรัชทายาท อ๋องผู้น้ำพร้อมทำทุกอย่างเพื่อให้ได้เป็นฮ่องเต้ ต่อมาฮ่องเต้มีราชโองการ จะทรงมอบบัลลังก์ให้แก่ผู้ที่มีหลานชายให้ก่อน อ๋องเซียงฮกมีหลานชายแต่กราบทูตช้า อ๋องคนน้องได้บุตรสาว แต่ออกอุบายสืบเปลี่ยนลูกสาวกับขุนนางที่หูกำเนิดลูกแฝดชายหญิง และปกปิดความจริงต่อฮ่องเต้ แล้วขึ้นครองราชย์

18 ปีต่อมา องค์ชายได้พบกับลูกสาวของอู่เกาะ เกิดรักแรกพบและขอพระราชทานรับนางเป็นสนมในวัง คิดไม่ถึงว่าคนที่พาเข้าวังเป็นเพื่อนที่เล่าเรียนด้วยกันมา และทั้งสองเป็นพี่น้องฝาแฝดกัน องค์ชายขัดขึ้นราชโองการ ฮ่องเต้จึงต้องใช้อุบายประทอนช่วงเจียงเง็กโหล่ว

วันที่ **14** เรื่อง บุ่งบู๋เฮียงกิว เริ่มเรื่อง เป็นเรื่องรัชสมัยเมิ่ง เล่งกวงฮั่วลูกชายเสนาบดีเล่าซางซัว ไปเที่ยวเล่นซานเหมื่อง พบรักกับโห้วง่วยเอ็งลูกสาวของโห้วกงกง ต่อมาง่วยเอ็งใช้การประลองฝีมือเป็นการเลือกคู่ และเล่งกวงฮั่วชนะการประลอง ตกหลงจะแต่งงานกัน แต่เจิ้งหั่งไช้เมื่อทราบว่าลูกชายตนพ่ายแพ้ ก็หาเรื่องใส่ความจับคนบ้านตระกูลเล็งติดคุก แต่พี่น้องฝาแฝดกวงฮั่วกับกัฮั่วหนีรอดมาได้ ง่วยเอ็งถูกบังคับให้แต่งงานกับเจิ้งเง็กคอง จึงปลอมเป็นชายหนีออกจากบ้าน มีสาวใช้คนสนิทสวมรอยแต่งงานแทน เล่งกัฮั่วพลัดหลงกับพี่ชาย ไปอาศัย ลีวคองกั และพบรักกับลีวซุ้งอู๋ ง่วยเอ็งหนีมาอาศัยลีวคองกั แต่จำคนผิดคิดว่าเล่งกัฮั่ว เป็นพี่ชาย เข้าใจผิดและโกรธจากไป ลีวคองกัทราบเรื่องโกรธและจะทำร้ายเล่งกัฮั่ว ซุ้งอู๋เป็นลูกวอนขอชีวิตแต่ไม่เป็นผล จึงขัดแย้งกับพ่อแล้วหนีลงเขา ระหว่างนั้นซุ้งอู๋ไปพบเล่งกวงฮั่วเข้าใจว่าเป็นคนรักของตน ต่อมาลีวคองกัพบกับเล่งกวงฮั่ว จึงได้รู้ความจริงว่าเขามีคู่แฝด ลีวคองกัจึงชวนกวงฮั่วไปอยู่ด้วยกันเพื่อหาโอกาสล้างแค้นต่อไป ส่วนเล่งกัฮั่ว ก็ไปสมัครสอบเป็นจอหงวน ส่วนง่วยเอ็งก็ปลอมเป็นชายเพื่อไปสมัครสอบเป็นจอหงวนเช่นกัน เพื่อหาโอกาสแก้แค้นหากได้มีโอกาสเข้าเฝ้าฮ่องเต้

วันที่ **15** เรื่อง มุ่งบู๊เสียงก๊ว ตอนหมู่บ้านดอกท้อ หน่งง่วยสาวใช้บ้านตระกูลโห้ว สวมรอยแต่งงานกับเจ็งเจ็กคอ ได้หนีออกจากบ้านตระกูลเจ็งในคืนแต่งงาน เนื่องจากมีไฟไหม้ ซึ่งต่อมาซุงซ่างได้รับเป็นลูกบุญธรรม และถูกให้แต่งงานกับบัณฑิตซึ่งแท้จริงเป็นสาวที่ปลอมเป็นชาย (ง่วยเอ็ง) และเมื่อทราบข่าวว่าเจ็งเจ็กคอจะส่งตัวเล่งซางซัวพ่อของสามีมาประหารชีวิตที่เมืองหลวง แต่ถูกดักปล้นที่หมู่บ้านดอกท้อเสียก่อน ง่วยเอ็งจึงขอนำทัพ และให้เล่งกัฮั่วเป็นกองหน้า แต่เล่งกัฮั่วไม่ถนัดด้านการรบ จึงถูกจับ ง่วยเอ็งจึงเดินทางมาที่ค่ายลี้ซวง เพื่อให้ท่านลุงช่วยไกล่เกลี่ย และได้พบกับกวงฮั่ว และรู้ความจริงว่าเป็นความเข้าใจผิด ทั้งสองเดินทางมาสมทบกับซุงจ้อ และมุ่งเข้าสู่เมืองหลวงเพื่อเข้าเฝ้าฮ่องเต้ เหล่าขุนนางทระกูลฮ่องเต้สั่งประหาร และจัดงานสมรสพระราชทานให้เล่งกวงฮั่วกับโห้วง่วยเอ็ง และเล่งกัฮั่วกับลี้ซุงจ้อ ณ วังหลวง

วันที่ **16** เรื่อง ไฉ่เหล่ากั เป็นเรื่องสมัยซ่ง เสนาบดีเล่าได้จัดตั้งศาลาเลือกคู่ให้แก่บุตรสาว(ง่วยหง้อ) โดยง่วยหง้อตัดสินใจมอบซีเปียงซึ่งเป็นของหมั้นหมายให้กับบัณฑิตผู้ยากไร้(หม่งเจ็ง) สร้างความไม่พอใจกับผู้เป็นพ่ออย่างมาก ถึงกับออกปากไล่ลูกสาวออกจากบ้านให้ไปเผชิญกับความลำบาก ครั้งหนึ่งง่วยหง้อยอมเอาตุ้มหูทองแลกกับหมู **1** ชิ้น แต่กลับถูกมองว่าเป็นทองปลอม สุหีนซึ่งรักและสงสารลูกสาวมาก ทนไม่ได้ส่งเงินและข้าวสารไปช่วยเหลือเป็นทุนรอนในการไปสอบจอหงวนที่เมืองหลวง ต่อมา หม่งเจ็งสอบได้จอหงวน จึงรับภรรยาไปอยู่ด้วยอย่างสมเกียรติ ท่านเสนาบดีที่เคยดูถูกบุตรเขย ในที่สุดต้องแบกหน้าขอเข้าพบท่านจอหงวน จนเกิดการพุดจาประชดประชันกัน สุดท้ายปรับความเข้าใจกันได้ กลับมาเป็นครอบครัวเดียวกันอีกครั้ง

การเข้าชมอุปรากรจีนจี้วครั้งนี้ ได้พบการเปลี่ยนแปลง คือ มีการใช้จออมอนิเตอร์ขนาดใหญ่ พิมพ์ภาษาจีนและภาษาไทยเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ และผู้ที่อ่านภาษาจีนได้จะได้เข้าใจตัวอักษรจีนมากยิ่งขึ้น สำหรับผู้เขียนสามารถเข้าใจและสนุกกับอุปรากรจีนได้อย่างดี รวมถึงผู้เขียนเป็นผู้ที่มีเชื้อสายจีนแต่จิวอยู่ แม้พูดภาษาจีนได้น้อยมาก แต่ได้เข้าชม **3** วันติดต่อกัน ทำให้ในวันที่ **3** พอฟังคำบางคำรู้เรื่องบ้าง และที่สำคัญ ทำให้เข้าใจว่าทำไมคนจีนถึงให้ค่ากับความรู มี

การสื่อสารเปรียบเทียบความรู้ สมบัติ และความงาม ซึ่งคนจีนให้ค่ากับความรู้อย่างมาก มีการเล่าถึงคนต่าง ๆ ที่น่าจะเป็นคนสำคัญ และเลือกอย่างไรเพื่อให้ชีวิตดีขึ้น เป็นการสื่อสารเพื่อสอนสั่งคนรุ่นใหม่ให้เข้าใจคนรุ่นตนหรือรุ่นเก่า การเปรียบเทียบต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีความหมายคล้ายบทกวีของไทย มีความหมายและไพเราะในที แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้เข้าใจและนึกถึงในวันเก่า ๆ คือ ทำไมจิ้งจะต้องมีเสียงดัง เพราะในสมัยเดิมที่พาคูณย่าไปชมจิ้ง ก็มีเสียงดัง เดิมคิดเพียงว่า ผู้ใหญ่อาจจะหูตาคือไม่ค่อยดีแล้ว แต่ความจริงที่พบ คือ ผู้เข้าชมมีการสนทนากันในระหว่างที่ชมจิ้ง จึงทำให้ต้องมีเสียงค่อนข้างดังเพื่อกลบเสียงสนทนากันเองระหว่างที่ชมจิ้ง รวมถึงบรรยากาศแบบเก่า ๆ ที่มีการนำอาหารที่มีกลิ่นเข้าไปทานในระหว่างชมจิ้งด้วย เป็นบรรยากาศเป็นกันเองดี นอกจากนี้ยังมีการชวนคุยกันระหว่างคนที่นั่งข้างกัน โดยที่ไม่ได้รู้จักกันเลย ก็ให้ความรู้สึกอีกแบบหนึ่ง

วัฒนธรรมการชมจิ้ง ต่างจากการชมคอนเสิร์ต การชมการแสดงบนเวทีแบบสมัยใหม่ค่อนข้างมาก มีการกล่าวขอบคุณและแสดงสุนทรพจน์ของเจ้าภาพก่อนจะเริ่มการแสดง การมอบเงินแก่ผู้แสดง รวมถึงสมาคมต่าง ๆ และระหว่างครึ่งการแสดง มีการพักด้วยการมอบเงินสมทบทุนแก่ผู้แสดง การแสดงเมื่อจบก็มีการมอบดอกไม้แก่ผู้แสดง และปรบมือ แต่คงเหมือนทั่ว ๆ ไปในประเทศไทยที่ไม่ค่อยมีใครอยู่ปรบมือให้ ทุกคนต่างรีบร้อนที่จะกลับบ้าน เพราะไม่อยากรถติดอยู่ในพื้นที่นั้นนาน

ทั้งหมดนี้ไม่ได้บอกว่าดีหรือไม่ แต่เป็นเพียงการมองเห็นอะไรบางอย่างก็นำมาเล่าสู่กันฟัง วัฒนธรรมบางสิ่งของต่างชาติที่เราได้เห็น ก็มีความแตกต่าง เพราะแม้แต่เถิดของไทยเราก็ไม่ค่อยมีการปรบมือเมื่อจบ แต่อาจมีการมอบรางวัลในช่วงต้นและช่วงกลางบ้างเช่นกัน รวมถึงอาจมีการออกอ้อนผู้ชม หรือแม่ยกต่าง ๆ เพื่อให้มอบรางวัลให้เช่นเดียวกัน

ติดตามเรื่องราวอื่น ๆ ได้จาก www.minsenconcept.com